

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Έγγραφο συνόδου

A6-0304/2008

10.7.2008

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών
(2008/2068(INI))

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Εισηγήτρια: Maria Badia i Cutchet

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	11
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	16

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών
(2008/2068(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 3(π), 149 και 150 της Συνθήκης ΕΚ,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών» (COM(2007)0392) και τα σχετικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SEC(2007)0931 και SEC (2007)0933),
- έχοντας υπόψη την απόφαση αριθ. 1720/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2006 για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης¹, που περιλαμβάνει τον συγκεκριμένο στόχο της ενίσχυσης της ποιότητας και της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης των δασκάλων (άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο ε),
- έχοντας υπόψη τις οκτώ βασικές δεξιότητες που ορίζονται στη σύσταση 2006/962/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 με τίτλο «Βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση - ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς»²,
- έχοντας υπόψη το δεκαετές πρόγραμμα εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010» και συγκεκριμένα τον στόχο 1.1 «Βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών»³, καθώς και τις μεταγενέστερες κοινές ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου,
- έχοντας υπόψη την πολιτική της ΕΕ για την πολυγλωσσία και την έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου της Επιτροπής για την πολυγλωσσία (2007),
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του ειδικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας στις 23-24 Μαρτίου 2000,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης του Μαρτίου 2002, που ενέκρινε συγκεκριμένους στόχους για τη βελτίωση, μεταξύ άλλων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 5ης Μαΐου 2003 σχετικά με τα επίπεδα αναφοράς μέσω ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (Benchmarks)⁴,

¹ ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σελ. 45.

² ΕΕ L 394 της 30.12.2006, σελ. 10.

³ ΕΕ C 142 της 14.6.2002, σελ. 7.

⁴ ΕΕ C 134 της 7.6.2003, σελ. 3.

- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα που ενέκρινε το Συμβούλιο Παιδείας, Νεολαίας και Πολιτισμού κατά τη συνεδρίασή του της 15-16 Νοεμβρίου 2007 και ιδίως τα συμπεράσματα για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών¹,
 - έχοντας υπόψη τις τριετείς έρευνες του PISA (πρόγραμμα για τη διεθνή αξιολόγηση των μαθητών) του ΟΟΣΑ, καθώς και την έκθεσή του με τίτλο «Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers» (2005),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση με τίτλο «How the world's best performing school systems come out on top» (McKinsey & Co, Σεπτέμβριος 2007),
 - έχοντας υπόψη τη μελέτη που δημοσιεύτηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές για τη φυσική αγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση»,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με τον ρόλο του αθλητισμού στην παιδεία²,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (A6-0304/2008),
- A. έχοντας υπόψη ότι η υψηλής ποιότητας παιδεία και εκπαίδευση παρουσιάζουν πολύπλευρα οφέλη που υπερβαίνουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, και ότι είναι σημαντικά στοιχεία της δια βίου μάθησης,
- B. έχοντας υπόψη την ανάγκη εκπαίδευσης ατόμων που να είναι αυτάρκη, ενημερωμένα και αφοσιωμένα στην κοινωνική συνοχή, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα της διδασκαλίας αποτελεί βασικό παράγοντα για την κοινωνική και οικονομική συνοχή καθώς και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε έναν παγκοσμιοποιούμενο κόσμο,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης συνεισφέροντας στην καλύτερη κατάρτιση των εκπαιδευτικών,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών αντανακλάται στην εκπαιδευτική πράξη και έχει άμεση απήχηση όχι μόνο στο γνωστικό επίπεδο των μαθητών αλλά και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους, ιδίως κατά τα πρώτα χρόνια της σχολικής εμπειρίας τους,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού αυξάνονται διαρκώς, καθώς τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα γίνονται ολοένα πιο πολύπλοκα και ετερογενή· λαμβάνοντας υπόψη ότι στις προκλήσεις αυτές περιλαμβάνονται οι εξελίξεις στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), οι αλλαγές στις κοινωνικές και οικογενειακές δομές, και η ολοένα πιο ανομοιογενής

¹ ΕΕ C 300 της 12.12.2007, σελ. 6.

² *Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2007)0503.*

σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού σε πολλά σχολεία, ως αποτέλεσμα της αυξημένης μετανάστευσης και της ανάδυσης πολυπολιτισμικών κοινωνιών, η αύξηση της αυτονομίας των σχολείων η οποία συνεπάγεται αύξηση των καθηκόντων των εκπαιδευτικών, και η ανάγκη για μεγαλύτερη προσοχή στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες,

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη τη σαφή και θετική σχέση μεταξύ της υψηλής ποιότητας κατάρτισης των εκπαιδευτικών και των υψηλών ποσοστών επιτυχίας των μαθητών,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπό το πρίσμα της αυξανόμενης προσφοράς πληροφοριών σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη ψηφιοποίηση, πρέπει να αναπτυχθεί η ικανότητα της αποτελεσματικής χρήσης των μέσων ενημέρωσης και του περιεχομένου τους σύμφωνα με τους στόχους και τις ανάγκες των ατόμων, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης αποτελεί μορφή παιδαγωγικής προσέγγισης έναντι των μέσων ενημέρωσης η οποία πρέπει να βοηθήσει τους χρήστες να αναπτύξουν οδηγεί σε κριτική και σκεπτόμενη προσέγγιση κατά τη χρήση όλων των μέσων ενημέρωσης,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι ποσοστό μεγαλύτερο του 80% των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και από το 97% των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής στην ΕΕ είναι γυναίκες, ενώ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόνο 60%,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών μπορεί να επηρεάσει τα επίπεδα πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τις δεξιότητες ανάγνωσης των μεγαλύτερων μαθητών,
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσχολική και η πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχουν ιδιαίτερα σημαντικό αντίκτυπο στις μελλοντικές ακαδημαϊκές επιδόσεις των παιδιών,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι με περισσότερα από 27 διαφορετικά συστήματα κατάρτισης εκπαιδευτικών ανά την Ένωση, ενώ οι προκλήσεις με τις οποίες είναι αντιμέτωπος ο κλάδος των εκπαιδευτικών είναι επί της ουσίας κοινές για όλα τα κράτη μέλη,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διδασκαλία είναι ένα επάγγελμα στο οποίο τα υψηλά επίπεδα ικανοποίησης από την εργασία είναι σημαντικά για τη διατήρηση του ικανού προσωπικού,
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι θα ήταν άδικο να καταστούν οι εκπαιδευτικοί οι μόνοι υπεύθυνοι για την εκπαιδευτική τους δραστηριότητα· λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να υπογραμμιστεί ότι η ικανότητα των εκπαιδευτικών να προσφέρουν κατάλληλη εκπαίδευση σε όλους τους μαθητές τους, να δημιουργούν ένα κλίμα στο οποίο όλοι μπορούν να συμβιώνουν, και να μειώνουν τη βίαιη συμπεριφορά, συνδέεται στενά με τις συνθήκες υπό τις οποίες διδάσκουν, τα διαθέσιμα μέσα στήριξης, τον αριθμό των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες σε κάθε τάξη, το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον στα σχολεία, τη συνεργασία των οικογενειών, και τη λαμβανόμενη κοινωνική στήριξη· λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίπεδο δέσμευσης των εκπαιδευτικών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δέσμευση της κοινωνίας έναντι της εκπαίδευσης, και οι δύο παράγοντες αλληλεπιδρούν προς όφελος της βελτίωσης της εκπαίδευσης,

- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται πως ανήκουν σε ένα αξιοσέβαστο και εκτιμώμενο επάγγελμα, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος της επαγγελματικής ταυτότητας εξαρτάται από την άποψη της κοινωνίας,
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσέλκυση ατόμων με κορυφαίες επιδόσεις στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού απαιτεί αντίστοιχα επίπεδα κοινωνικής αναγνώρισης, θέσης και αμοιβών,
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν πολύ σημαντικό κοινωνικό και αναπτυξιακό ρόλο που υπερβαίνει τα παραδοσιακά όρια της εκπαίδευσης, και μπορούν να επιτελέσουν σημαντική λειτουργία ως πρότυπα,
- ΙΖ. έχοντας υπόψη ότι ο στόχος των «ίσων ευκαιριών για όλους» εκφράζεται στη Συνθήκη ΕΚ, ιδίως στο άρθρο 13 της εν λόγω συνθήκης, για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού,
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα των σχολείων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον βαθμό αυτονομίας των σχεδίων και της διαχείρισής τους,
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα των εκπαιδευτικών φυσικής αγωγής διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στη σωματική και νοητική ανάπτυξη των παιδιών και τα ενθαρρύνουν να υιοθετήσουν έναν υγιεινό τρόπο ζωής,
1. υποστηρίζει σθεναρά τη θέση ότι η βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών οδηγεί σε σημαντική βελτίωση των μαθητικών επιδόσεων·
 2. θεωρεί ότι η παροχή περισσότερης και καλύτερης ποιότητας κατάρτισης εκπαιδευτικών σε συνδυασμό με πολιτικές που αποσκοπούν στην πρόσληψη των καλύτερων υποψηφίων στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού πρέπει να αποτελούν προτεραιότητες όλων των υπουργείων Παιδείας·
 3. πιστεύει ότι η αύξηση των δαπανών για την παιδεία πρέπει να κατευθυνθεί στους τομείς που οδηγούν στις μεγαλύτερες βελτιώσεις των μαθητικών επιδόσεων·
 4. υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να αποδώσουν μεγαλύτερη σημασία και να διαθέσουν περισσότερους πόρους στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών προκειμένου να επιτευχθεί σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010», να προαχθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης και να ενισχυθεί η διά βίου μάθηση σε ολόκληρη την Ένωση·
 5. ενθαρρύνει την προαγωγή της συνεχούς και συνεκτικής επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους· συνιστά να παρέχονται σε όλους τους εκπαιδευτικούς τακτικά ευκαιρίες, ακαδημαϊκές και οικονομικές, όπως κρατικές υποτροφίες, με στόχο να βελτιώνουν και να αναβαθμίζουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους, καθώς και τις παιδαγωγικές γνώσεις τους θεωρεί ότι αυτές οι ευκαιρίες κατάρτισης πρέπει να δομηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε οι τίτλοι να

αναγνωρίζονται σε όλα τα κράτη μέλη·

6. υπογραμμίζει την ανάγκη αυξημένου διεθνικού διαλόγου και ανταλλαγής εμπειριών, ιδίως όσον αφορά την παροχή και αποτελεσματικότητα της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανέλιξης στον τομέα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης·
7. προτρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αρχική κατάρτιση των νέων εκπαιδευτικών· ενθαρρύνει την ανάπτυξη δικτύων στήριξης και προγραμμάτων καθοδήγησης, μέσω των οποίων αποδεδειγμένης εμπειρίας και ικανότητας εκπαιδευτικοί θα μπορούν να συμβάλλουν καίρια στην κατάρτιση νέων συναδέλφων, μεταφέροντας τις γνώσεις που απέκτησαν στη διάρκεια της επιτυχημένης σταδιοδρομίας τους, προωθώντας την ομαδική μάθηση και συμβάλλοντας στην καταπολέμηση των υψηλών ποσοστών αποχώρησης των νεοπροσλαμβανόμενων από το επάγγελμα· πιστεύει ότι με την από κοινού εργασία και μάθηση οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση των επιδόσεων ενός σχολείου και του συνολικού μαθησιακού περιβάλλοντος·
8. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η σύνθεση του εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα της σχολικής εκπαίδευσης αντικατοπτρίζει την κοινωνική και πολιτισμική πολυμορφία της κοινωνίας, με παράλληλη διατήρηση της έμφασης στην πρόσληψη και τη διατήρηση των καλύτερων εκπαιδευτικών, κυρίως καθιστώντας το επάγγελμα επαρκώς ελκυστικό·
9. υπογραμμίζει τη στενή σχέση μεταξύ της διασφάλισης της ελκυστικότητας της διδασκαλίας ως ικανοποιητικού επαγγέλματος με καλές προοπτικές εξέλιξης, και της προσέλκυσης φιλόδοξων αποφοίτων και επαγγελματιών με υψηλές επιδόσεις· προτρέπει τα κράτη μέλη να λάβουν περαιτέρω μέτρα για την προαγωγή του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού ως επιλογής σταδιοδρομίας για άτομα με υψηλές επιδόσεις·
10. τονίζει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προωθείται μια πολιτική ισότητας των φύλων και να διασφαλίζεται η υψηλή ποιότητα των εκπαιδευτικών στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και ότι τυγχάνουν της αναγκαίας κοινωνικής και επαγγελματικής στήριξης που απαιτούν τα καθήκοντά τους·
11. αναγνωρίζει τη σημασία της συνεχιζόμενης συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε ομάδες εργασίας και συζήτησης σχετικά με την εκπαιδευτική τους δραστηριότητα· αυτό το έργο θα πρέπει να στηρίζεται από συμβούλους και εκπαιδευτικές αρχές· θεωρεί ότι η συμμετοχή σε δραστηριότητες κριτικής σκέψης σχετικά με τη διδακτική διαδικασία πρέπει να δημιουργεί περισσότερο ενδιαφέρον εκ μέρους των εκπαιδευτικών για τη δουλειά τους και συνεπώς να βελτιώνει την απόδοσή τους·
12. επιμένει στον σημαντικό ρόλο του σχολείου από την άποψη τόσο του κοινωνικού και του μαθησιακού βίου των παιδιών όσο και από την άποψη της παροχής σε αυτά των γνώσεων και των δεξιοτήτων προκειμένου να συμμετέχουν στη δημοκρατική κοινωνία· υπογραμμίζει τη σημασία συμμετοχής ειδικευμένων, ικανών και έμπειρων δασκάλων στη σύλληψη αποτελεσματικών παιδαγωγικών μεθόδων κατάρτισης για εκπαιδευτικούς·

13. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι μόνο κατάλληλα ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί φυσικής αγωγής θα μπορούν να παραδίδουν μαθήματα φυσικής αγωγής στο δημόσιο σύστημα εκπαίδευσης·
14. υπογραμμίζει τις μεγάλες διαφορές μεταξύ των μέσων αποδοχών των εκπαιδευτικών, όχι μόνον μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών, αλλά και σε σχέση με τα μέσα εθνικά εισοδήματα και το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ· ζητεί τα πακέτα αποδοχών των εκπαιδευτικών να αντικατοπτρίζουν τη σημασία τους για την κοινωνία, και να αναληφθεί δράση ώστε να αποτρέπεται η «διαρροή εγκεφάλων» κορυφαίων εκπαιδευτικών προς καλύτερα αμειβόμενες θέσεις του ιδιωτικού τομέα, ιδίως στους κλάδους των επιστημών και της τεχνολογίας·
15. τονίζει ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα εφόδια για να αντιμετωπίζουν τις νέες απαιτήσεις· αναγνωρίζει ότι οι εξελίξεις στις ΤΠΕ δημιουργούν προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες· ενθαρρύνει την απόδοση προτεραιότητας στην κατάρτιση στις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια της αρχικής και της μετέπειτα κατάρτισης προκειμένου να εξασφαλισθεί η ενημέρωση για τις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις και τις διδακτικές εφαρμογές τους καθώς και το ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τις αναγκαίες δεξιότητες για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία στην τάξη·
16. πιστεύει ότι η κατάρτιση θα πρέπει να έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, την παροχή στους εκπαιδευτικούς του καινοτόμου πλαισίου που χρειάζονται προκειμένου να εντάξουν την προοπτική του περιβάλλοντος στις δραστηριότητές τους και στα νέα θεματικά πεδία: ευνοεί τοπικά σεμινάρια που αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών που εντοπίζονται σε συγκεκριμένα πλαίσια, και μαθήματα που απευθύνονται στο προσωπικό ενός δεδομένου ιδρύματος με στόχο την εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων·
17. υπογραμμίζει ότι η κινητικότητα των εκπαιδευτικών, μέσω καλύτερης συνεργασίας και ομαδικής δουλειάς, θα μπορούσε να ενισχύσει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία μέσω της παραγωγής νέου περιεχομένου·
18. καλεί την Επιτροπή να αυξήσει τους χρηματοδοτικούς πόρους που είναι διαθέσιμοι για τη στήριξη της κατάρτισης των εκπαιδευτικών μέσω του προγράμματος διά βίου μάθησης, και ιδίως των ανταλλαγών εκπαιδευτικών μεταξύ σχολείων γειτονικών χωρών και περιφερειών· υπογραμμίζει ότι η κινητικότητα διευκολύνει τη διάδοση ιδεών και βέλτιστων πρακτικών διδασκαλίας, και προάγει τη βελτίωση των γνώσεων ξένων γλωσσών καθώς και τη γνωριμία με άλλους πολιτισμούς· τονίζει ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επωφελούνται μεγαλύτερων δυνατοτήτων εκμάθησης γλωσσών στη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, κάτι που μεταξύ άλλων θα μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν τα προγράμματα κινητικότητας της ΕΕ·
19. ζητεί να δοθεί προτεραιότητα στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών και οι ήδη υφιστάμενες ενότητες σπουδών για τα μέσα ενημέρωσης να αποτελέσουν βασικό στοιχείο στη βασική κατάρτιση των εκπαιδευτικών·
20. υπογραμμίζει τον ζωτικό ρόλο των προγραμμάτων εταιρικής σχέσης σχολείων Comenius και Comenius-Regio στο πλαίσιο της κινητικότητας των εκπαιδευτικών·

21. υποστηρίζει σθεναρά την εκμάθηση ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία και τη συμπερίληψη μαθημάτων ξένων γλωσσών σε όλα τα προγράμματα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης· τονίζει ότι η επαρκής επένδυση στις προσλήψεις και την κατάρτιση καθηγητών ξένων γλωσσών έχει μεγάλη σημασία για την επίτευξη του στόχου αυτού·
22. υπογραμμίζει ότι κάθε εκπαιδευτικός θα πρέπει να αποτελεί πρότυπο όσον αφορά τον χειρισμό της γλώσσας του, καθώς τούτη αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για την ορθή μετάδοση, και διευκολύνει τους μαθητές να μαθαίνουν τα υπόλοιπα αντικείμενα αναπτύσσοντας την ικανότητά τους να επικοινωνούν, ένας παράγοντας με ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε πολυάριθμες επαγγελματικές δραστηριότητες·
23. υπογραμμίζει την ανάγκη οι δάσκαλοι όλων των κρατών μελών να διαθέτουν πιστοποιημένη επάρκεια γνώσης μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας·
24. ζητεί να προωθηθεί η γνώση σε σχέση με τα μέσα ενημέρωσης στη σχολική, μετασχολική και εξωσχολική κατάρτιση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των σπουδών σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης και της διά βίου μάθησης μέσω της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων αρχών και του ιδιωτικού τομέα·
25. υπογραμμίζει ότι ο χρόνος που περνούν οι εκπαιδευτικοί στην τάξη με μαθητές είναι αναντικατάστατος και εκφράζει την ανησυχία ότι ο αυξανόμενος διοικητικός και γραφειοκρατικός φόρτος μπορεί να αποβεί σε βάρος του χρόνου αυτού, καθώς και του χρόνου προετοιμασίας του μαθήματος·
26. ζητεί η πολιτική αγωγή να αποτελέσει υποχρεωτικό μάθημα τόσο στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών όσο και στα σχολεία, ούτως ώστε οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πολίτη και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μπορούν να αναλύσουν και να αξιολογήσουν κριτικά τοπικές πολιτικές και κοινωνικές καταστάσεις και διαδικασίες·
27. θεωρεί ότι κάθε σχολείο έχει μια μοναδική σχέση με την τοπική κοινότητα, και ότι οι επικεφαλής των σχολείων πρέπει να έχουν μεγαλύτερες αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές προκλήσεις και τις διδακτικές απαιτήσεις του περιβάλλοντός τους, σε συνεργασία με γονείς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς της τοπικής κοινότητας· υπογραμμίζει ότι, με την άφιξη ενός εξαιρετικά ποικίλου μεταναστευτικού πληθυσμού, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διαθέτουν ειδική ενημέρωση σχετικά με τα διαπολιτισμικά θέματα και διαδικασίες, όχι μόνο στο πλαίσιο των σχολείων αλλά επίσης σε σχέση με τις οικογένειες και το άμεσο τοπικό περιβάλλον τους, όπου ανθεί η ποικιλομορφία·
28. υπογραμμίζει τις εξαιρετικά επωφελείς επιπτώσεις του προγράμματος Comenius στους εκπαιδευτικούς και τη σπουδαιότητά του για τις μικρές κοινότητες, ιδίως σε κοινωνικά και οικονομικά στερημένες περιοχές, προωθώντας την ένταξη και τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση όσον αφορά την ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση·
29. επιδοκιμάζει τη συμφωνία των κρατών μελών να εργαστούν μαζί προκειμένου να ενισχύσουν τον συντονισμό των πολιτικών κατάρτισης των εκπαιδευτικών, συγκεκριμένα μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού· προτρέπει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως την εν λόγω ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες και ζητεί να

ληφθεί η γνώμη του Κοινοβουλίου σχετικά με το χρονοδιάγραμμα και τις εξελίξεις στον τομέα αυτόν·

30. υπογραμμίζει την ανάγκη για καλύτερα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών, η μεγαλύτερη συνεργασία και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών· προτείνει τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, να θεσπίσουν συστήματα που θα διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα συγκριτικών δεδομένων σχετικά με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην προσχολική, την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση·
31. θεωρεί ότι, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η βία στα σχολεία, είναι ζωτικής σημασίας να επιτευχθεί στενότερη συνεργασία μεταξύ των διευθυντών των σχολείων και των γονιών και να δημιουργηθούν τα εργαλεία και οι διαδικασίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου·
32. υπογραμμίζει τη σημασία της ευαισθητοποιημένης ως προς τη διάσταση του φύλου διδασκαλίας και της πτυχής του φύλου στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών·
33. καλεί την Επιτροπή να διαδώσει μοντέλα βέλτιστης πρακτικής από τα κράτη μέλη που βελτιώνουν τις γενικές δεξιότητες καθημερινότητας μέσω σχολικών προγραμμάτων, π.χ. υγιεινή διατροφή και αθλητισμός, οικιακή οικονομία και ιδιωτικός οικονομικός προγραμματισμός·
34. καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών προγράμματα επίλυσης διαφορών, ούτως ώστε οι εκπαιδευτικοί να μαθαίνουν νέες στρατηγικές για την επίλυση όλων των ειδών των διαφορών μέσα στην τάξη και για την αντιμετώπιση της βίας και της επιθετικότητας·
35. καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών βασικές γνώσεις σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα θεσμικά της όργανα και τον τρόπο λειτουργίας της και να προγραμματίσει επιτόπου επισκέψεις καταρτιζόμενων εκπαιδευτικών στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα·
36. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών, στον ΟΟΣΑ, την Unesco και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η ανακοίνωση της Επιτροπής και το γενικό πλαίσιο

Τον Αύγουστο του 2007 η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών»¹. Η ανακοίνωση αυτή αξιολογεί την τρέχουσα κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, και προτείνει μια κοινή εξέταση των ενεργειών που μπορούν να γίνουν από τα κράτη μέλη, τα οποία είναι υπεύθυνα για την οργάνωση και το περιεχόμενο των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με τη Συνθήκη ΕΚ.

Στόχοι της ανακοίνωσης αυτής είναι να διασφαλίσει ότι η κατάρτιση και η επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών γίνονται με συντονισμένο τρόπο και ότι παρέχονται επαρκείς πόροι, να ενθαρρύνει την απόκτηση από όλους τους εκπαιδευτικούς των γνώσεων, των στάσεων και των παιδαγωγικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για να είναι αποτελεσματικοί, να στηρίζει την επαγγελματικοποίηση της διδασκαλίας, και να προάγει την έρευνα στους κόλπους του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, καθώς και τη θέση και την αναγνώριση του επαγγέλματος.

Το συνολικό πλαίσιο είναι η κινητήρια δύναμη για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη, στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Το Συμβούλιο της Βαρκελώνης του Μαρτίου 2002 ενέκρινε συγκεκριμένους στόχους για τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων της εκπαίδευσης και της κατάρτισης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών. Το 2004, η κοινή έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την παρακολούθηση της προόδου προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων της Λισαβόνας όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση ζήτησε την ανάπτυξη κοινών ευρωπαϊκών αρχών σχετικά με τις ικανότητες και τα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές. Τον Νοέμβριο του 2006 το Συμβούλιο δήλωσε ότι «οι προσπάθειες του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να υποστηρίζονται από συνεχή επαγγελματική εξέλιξη», ενώ τον Νοέμβριο του 2007 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής. Στα συμπεράσματά του αυτά, το Συμβούλιο δήλωσε ότι «η υψηλής ποιότητας διδασκαλία αποτελεί προϋπόθεση για την υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση που με τη σειρά τους αποτελούν βασική προϋπόθεση για την μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και ικανότητα της Ευρώπης να δημιουργεί περισσότερες θέσεις εργασίας και ανάπτυξη» σύμφωνα με τους στόχους της Λισαβόνας².

Παρόλα αυτά, μέχρι στιγμής δεν έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων που τέθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010» της στρατηγικής της Λισαβόνας.

Η τρέχουσα κατάσταση

¹ COM(2007)0392(τελικό) της 3.8.2007.

² EE C 300 της 12.12.2007, σελ. 7.

Η ανακοίνωση αναφέρει ότι η ποιότητα της διδασκαλίας είναι σημαντικός παράγοντας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης στο πλαίσιο ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, αλλά και για τη βελτίωση των μαθητικών επιδόσεων.

Στην Ευρώπη υπάρχουν περισσότεροι από 6 εκατομμύρια εκπαιδευτικοί, οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ενώ συμβάλλουν σημαντικά και στην κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Οι προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι οι εκπαιδευτικοί αυξάνουν διαρκώς, καθώς τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα γίνονται περισσότερο σύνθετα και ετερογενή. Ωστόσο, στην έρευνα του ΟΟΣΑ του 2005 με τίτλο «Teachers Matter»¹, σχεδόν όλες οι χώρες ανέφεραν ελλείψεις όσον αφορά τις διδακτικές δεξιότητες, χαμηλό επίπεδο επενδύσεων στη συνεχή κατάρτιση και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού ανθρώπινου δυναμικού, και μικρή στήριξη κατά τα πρώτα έτη διδασκαλίας.

Πρέπει επίσης να εξεταστεί ένα ευρύτερο φάσμα ζητημάτων. Για παράδειγμα, οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται σε μεγάλο βαθμό σε σχέση με τους άνδρες στο ανθρώπινο δυναμικό της εκπαίδευσης. Υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις από χώρα σε χώρα σε ό, τι αφορά τις αποδοχές των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις μέσες αποδοχές. Η διατήρηση εκπαιδευτικών επηρεάζεται ιδιαίτερα από τις γενικές συνθήκες στην αγορά εργασίας. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού έχει μεγάλο ποσοστό μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενων, οπότε αναπόφευκτα πρέπει να προσελκυστεί επαρκής αριθμός φιλόδοξων και υψηλών επιδόσεων νέων εκπαιδευτικών καθώς αυτοί οι έμπειροι εκπαιδευτικοί σταδιακά θα συνταξιοδοτούνται.

Παρατηρήσεις της εισηγήτριας

Είναι πάρα πολλοί οι παράγοντες που επηρεάζουν την ακαδημαϊκή εξέλιξη ενός μαθητή, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων και των κινήτρων του ίδιου του μαθητή, της στάσης και της στήριξης της μάθησης εκ μέρους της οικογένειας και των συμμαθητών, της οργάνωσης του σχολείου και της ποιότητας των εκπαιδευτικών. Οι φορείς χάραξης πολιτικής δύσκολα μπορούν να επηρεάσουν τους περισσότερους από τους παράγοντες αυτούς, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα². Παρόλα αυτά, σημαντικός μπορεί να είναι ο αντίκτυπος στα εκπαιδευτικά συστήματα των πολιτικών που εστιάζουν στους εκπαιδευτικούς.

Όπως υπογράμμισε ο ΟΟΣΑ «η βελτίωση της αποδοτικότητας και της ισότητας στη σχολική εκπαίδευση εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τη διασφάλιση ότι ικανοί άνθρωποι επιθυμούν να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί, ότι η διδασκαλία τους είναι υψηλής ποιότητας, και ότι όλοι οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε διδασκαλία υψηλής ποιότητας»³. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των προκλήσεων ενός ολοένα παγκοσμιοποιούμενου κόσμου, τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση των επικεντρωμένων στους εκπαιδευτικούς πολιτικών τους, με σκοπό τη βελτίωση συνολικά του επιπέδου της

¹ «Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers», ΟΟΣΑ 2005.

² Σύνοψη των κυριότερων σημείων, «Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers», ΟΟΣΑ, Νοέμβριος 2004, σελ. 3.

³ οπ.π., σελ. 2

εκπαίδευσης. Αυτές περιλαμβάνουν τις προσλήψεις εκπαιδευτικών, την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, αρχική και συνεχή, τη θέση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, τη διοίκηση των σχολείων, και την πραγματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η ΕΕ για την προσθήκη αξίας, ιδίως μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Στο συνολικό αυτό πλαίσιο, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

1. Πρόσληψη των καλύτερων υποψηφίων

Είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι δαπάνες τους για την εκπαίδευση είναι αποδοτικές και στοχοθετημένες στους τομείς που μπορούν να έχουν τα καλύτερα αποτελέσματα. Όπως υπογραμμίζει μια πρόσφατη έκθεση της McKinsey, «από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι ο βασικός παράγοντας διαφοροποίησης του επιπέδου των μαθητών στο σχολείο είναι η ποιότητα των εκπαιδευτικών»¹.

Για παράδειγμα, ενώ η μείωση του μεγέθους των τάξεων βελτιώνει τη συνολική επίδοση των μαθητών, από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι ο βαθμός βελτίωσης είναι πολύ μικρότερος από ό,τι εάν στις ίδιες τάξεις δίδασκαν αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί κορυφαίων επιδόσεων. Ισχύει και το αντίστροφο: εάν ένας μαθητής διδάσκεται συστηματικά από κακούς εκπαιδευτικούς, οι επιδόσεις του θα επηρεαστούν σημαντικά, αντίκτυπος που είναι ακόμη μεγαλύτερος τα πρώτα πολύ σημαντικά χρόνια της εκπαίδευσης².

Η βασική πρόκληση είναι επομένως να διασφαλιστεί ότι οι καλύτεροι υποψήφιοι θα γίνουν εκπαιδευτικοί. Αυτό δεν σημαίνει μόνο ότι πρέπει να διασφαλιστεί ότι ένα επαρκές ποσοστό των καλύτερων πτυχιούχων επιλέγει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού έναντι άλλων σταδιοδρομιών. Τα σχολικά συστήματα θα ωφεληθούν επίσης, από την άποψη τόσο της αντιμετώπισης των ελλείψεων διδακτικού προσωπικού όσο και της εισαγωγής νέων και πολύτιμων δεξιοτήτων, από την προσέλκυση έμπειρων και υψηλής ποιότητας επαγγελματιών από άλλους κλάδους στην εκπαίδευση σε προχωρημένο στάδιο της σταδιοδρομίας τους.

2. Βελτίωση της κοινωνικής θέσης, της αναγνώρισης και των αποδοχών του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού

Η διδασκαλία θεωρείται ορισμένες φορές μια δεύτερης κατηγορίας επιλογή σταδιοδρομίας: σε ορισμένες χώρες υπάρχει μια τάση εγγραφής σε προγράμματα αρχικής κατάρτισης εκπαιδευτικών ως «δίχτυ ασφαλείας για την περίπτωση που επιδεινωθούν οι συνθήκες στην αγορά εργασίας των πτυχιούχων»³. Παρόλα αυτά, τα επιτυχημένα σχολικά συστήματα δεν βασίζονται σε εκπαιδευτικούς δεύτερης κατηγορίας.

Είναι σημαντικό η διδασκαλία να θεωρείται ελκυστικό επάγγελμα για τους καλύτερους υποψηφίους. Και σημαντικός παράγοντας για αυτό είναι η κοινωνική θέση των

¹ McKinsey & Co. «How the world's best-performing schools come out on top», Σεπτέμβριος 2007, σελ. 12.

² Βλέπε οπ.π., σελ. 12. Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αποδοτικότητα και ισότητα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης» (COM (2006) 481 τελικό, 8.9.2006), η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «η προσχολική εκπαίδευση έχει τα υψηλότερα ποσοστά απόδοσης σε ολόκληρη τη διάρκεια μαθησιακή πορεία», σελ. 4. Βλέπε επίσης σσ. 5-7.

³ «Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers», ΟΟΣΑ 2005, σελ. 102.

εκπαιδευτικών. Μελέτες δείχνουν ότι η αντίληψη για την κοινωνική θέση συνδέεται στενά τόσο με την επιλογή όσο και με την αμοιβή. Η καθιέρωση ανταγωνιστικών διαδικασιών επιλογής στη διαδικασία πρόσληψης των εκπαιδευτικών μπορεί να καταστήσει τη διδασκαλία ελκυστικότερη, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την πεποίθηση ότι «καθένας μπορεί να διδάξει». Παρομοίως, αν και η διδασκαλία είναι μια επαγγελματική σταδιοδρομία και οι υποψήφιοι σπανίως αναφέρουν τις αποδοχές ως το κύριο κίνητρο για την είσοδό τους στο επάγγελμα, είναι ωστόσο σημαντικό να αμείβονται σωστά – ήδη από την αρχή. Όπως επισημαίνεται στην έκθεση McKinsey «σε όλα τα συστήματα που έχουν κορυφαίες επιδόσεις [...] οι αρχικοί μισθοί ήταν ίσοι ή ανώτεροι του μέσου όρου του ΟΟΣΑ, σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ τους»¹.

Η αμοιβή, η κοινωνική θέση και η ικανοποίηση από την εργασία είναι επίσης σημαντικά στοιχεία για τη διασφάλιση της διατήρησης καλού εκπαιδευτικού προσωπικού, που σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να δελεαστεί να αφήσει τη διδασκαλία για κάποια καλύτερα αμειβόμενη θέση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα – ιδίως καθηγητές στους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας. Όπως επισημαίνει η ανακοίνωση της Επιτροπής, «οι εκπαιδευτικοί που λαμβάνουν υψηλότερους μισθούς σε σύγκριση με τις αποδοχές σε άλλα επαγγέλματα παρουσιάζουν λιγότερες πιθανότητες να αποχωρήσουν από το επάγγελμα»².

3. Επένδυση στην αρχική και συνεχή κατάρτιση

Αφού επιλεγούν και προσληφθούν οι καλύτεροι υποψήφιοι καθηγητές, η πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι αυτοί θα γίνουν οι αποτελεσματικότεροι δάσκαλοι.

Αυτό προϋποθέτει την ανάπτυξη ενός ειδικού συνόλου δεξιοτήτων και γνώσεων, κάτι που απαιτεί σημαντικές επενδύσεις στην κατάρτιση τόσο νέων όσο και έμπειρων εκπαιδευτικών. Τα κράτη μέλη πρέπει επομένως να συνεχίσουν να βελτιώνουν την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και να διευκολύνουν τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους, ώστε να έχουν ευκαιρίες να βελτιώσουν και να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους, καθώς και τις παιδαγωγικές δεξιότητές τους.

Προκειμένου να διασφαλισθεί η ποιότητα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, προτεραιότητα πρέπει επίσης να αποτελέσει η ποιότητα των εκπαιδευτικών που παρέχουν την κατάρτιση. Για τον λόγο αυτόν, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν επιτυχημένοι και έμπειροι εκπαιδευτικοί στην κατάρτιση νεότερων συναδέλφων. Θα μπορούσε να προβλεφθεί μια μικρή μείωση των ωρών διδασκαλίας αυτών των έμπειρων εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην κατάρτιση των συναδέλφων τους. Σημαντικό είναι επίσης να ενθαρρυνθεί κάθε σχολείο να χρησιμοποιεί τους πόρους του με τέτοιο τρόπο ώστε οι εκπαιδευτικοί να μαθαίνουν μαζί – και ο ένας από τον άλλο – κάτι που θα συμβάλει στη βελτίωση συνολικά του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Καθώς ο ρόλος των εκπαιδευτικών αλλάζει, το ίδιο πρέπει να συμβεί με το περιεχόμενο της

¹ McKinsey & Co. «How the world's best-performing schools come out on top», Σεπτέμβριος 2007, σελ. 20.

² COM(2007)392(τελικό) της 3.8.2007, σελ. 10.

κατάρτισης. Για παράδειγμα, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κατάρτιση στις ΤΠΕ προκειμένου να διασφαλισθεί η ενημέρωση για τις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις και το ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τις αναγκαίες δεξιότητες για να τις αξιοποιήσουν στην τάξη. Επιπλέον, πρέπει να προβλεφθούν επαρκείς επενδύσεις για την πρόσληψη και την κατάρτιση καθηγητών ξένων γλωσσών, ώστε τα σχολεία να διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για τη βελτίωση της διδασκαλίας ξένων γλωσσών – και μάλιστα από πολύ νεαρή ηλικία.

4. Ισχυρή υποστήριξη της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών

Στην Ευρώπη υπάρχουν περισσότερα από είκοσι επτά διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα, και μεγάλες διαφορές ως προς τα αποτελέσματα. Αυτό οδηγεί στο αναπόφευκτο συμπέρασμα ότι τα συστήματα ορισμένων κρατών μελών έχουν καλύτερα αποτελέσματα από τα συστήματα άλλων. Είναι σαφής η μεγάλη ανάγκη ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών βάσει διεθνών σημείων αναφοράς και προτύπων – αν και απαιτούνται καλύτερα συγκριτικά στατιστικά στοιχεία προκειμένου να διευκολυνθούν αυτές οι ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

Ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών μπορούν να γίνουν τόσο σε μακρο- όσο και σε μικρο-επίπεδο. Σε μακρο-επίπεδο, τα κράτη μέλη πρόσφατα συμφώνησαν να συνεργαστούν στον τομέα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στο Συμβούλιο – και αυτό επικροτείται ιδιαίτερα, και υπογραμμίζεται ότι πρόκειται για μια ευκαιρία που τα κράτη μέλη πρέπει πραγματικά να φροντίσουν να αξιοποιήσουν. Σε μικρο-επίπεδο, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην ενθάρρυνση μεμονωμένων εκπαιδευτικών από διάφορες χώρες να ανταλλάξουν γνώσεις και εμπειρίες μέσω των προγραμμάτων κινητικότητας σε επίπεδο σχολείου, και ιδίως στο πλαίσιο του Comenius. Το παρόν σχέδιο έκθεσης στηρίζει αυτές τις πρωτοβουλίες κινητικότητας.

5. Προαγωγή της λήψης περισσότερων αποφάσεων σε επίπεδο σχολείου

Από τις έρευνες προκύπτει ότι η διεύθυνση και η διοίκηση του σχολείου «ακολουθεί μόνο τη διδασκαλία στη σχολική αίθουσα ως επιρροή στη μάθηση»¹ και ότι η έμπειρη και αποτελεσματική διοίκηση του σχολείου καλλιεργεί μια νοοτροπία υψηλών προσδοκιών σε ολόκληρο το σχολείο. Ταυτόχρονα, κάθε σχολείο έχει ένα μοναδικό και ιδιαίτερο περιβάλλον, από τη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού έως τους πόρους και το προσωπικό του. Στο πλαίσιο αυτό, οι επικεφαλής κάθε σχολείου θα έπρεπε να έχουν περισσότερες αρμοδιότητες, σε συνεργασία με γονείς και ενδιαφερόμενους φορείς της τοπικής κοινότητας, για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση των ιδιαίτερων εκπαιδευτικών τους προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για την κατάρτιση των ίδιων τους των εκπαιδευτικών.

¹ McKinsey & Co. «How the world's best-performing schools come out on top», Σεπτέμβριος 2007, σελ. 29.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	24.6.2008
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 29 -: 3 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Maria Badia i Cutchet, Κατερίνα Μπατζελή, Ivo Belet, Giovanni Berlinguer, Nicodim Bulzesc, Marielle De Sarnez, Marie-Hélène Descamps, Jolanta Dičkutė, Milan Gaľa, Claire Gibault, Vasco Graça Moura, Christopher Heaton-Harris, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Μανώλης Μαυρομμάτης, Ljudmila Novak, Dumitru Oprea, Zdzisław Zbigniew Podkański, Mihaela Popa, Christa Prets, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Helga Trüpel, Thomas Wise
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Victor Boștinăru, Mary Honeyball, Elisabeth Morin, Reino Paasilinna, Ewa Tomaszewska, Cornelis Visser, Tadeusz Zwiefka